

<http://physicsweb.org/article/news/7/5/14>

2003/05/23

یک سیاه‌چاله‌ی ابرپرجرم - دوتایی در یک کهکشان - نزدیک

به نظر می‌رسد یک گروه از فیزیک‌پیشه‌ها ی ژاپنی به سرپرستی ی هیرُشی سودُئو [1] از دانشگاه تُهُکو [2] در سیندایی، در مرکز کهکشان رادیویی ی عظیم 3C 66B یک زوج سیاه‌چاله‌ی ابرپرجرم یافته‌اند. سودُئو و همکاران ش معتقد‌اند حرکت بیضوی ی هسته‌ی این کهکشان یک علامت مشخص است که این هسته شامل دو جسم ابرپرجرم است [3].

اخترشناس‌ها معتقد‌اند در مرکز همه‌ی کهکشان‌ها یک سیاه‌چاله‌ی ابرپرجرم هست. به علاوه، تصور می‌شود بعضی از کهکشان‌ها حتاً دو سیاه‌چاله‌ی ابرپرجرم داشته باشند، که این ناشی از برخورد کهکشان‌ها و ادغام‌شدن شان طی تحول کهکشان‌ها است. اما تا کنون همه‌ی شاهدها در مورد سیاه‌چاله‌ها ی دوتایی ابرپرجرم غیرمستقیم بوده است.

سیاه‌چاله‌ها نور نمی‌گسینند، اما میدان گرانشی ی سیاه‌چاله‌ها ی ابرپرجرم آنقدر قوی است که حرکت ستاره‌ها ی اطراف را به طور نشان‌داری تغییر می‌دهد. گروه ژاپنی، با استفاده از آرایه‌ی قاعده پسیاریلند رصدخانه‌ی ملی ی رادیواخترشناسی [4] حرکت مداری ی 3C 66B بین مارس 2001 و ژوئن 2002 را بررسی کرد. 3C 66B نزدیک چیزی است که تصور می‌شود یک سیاه‌چاله‌ی دوتایی ابرپرجرم است. این گروه دریافت هسته‌ی این کهکشان رادیویی بیضوی ی خوش‌تعریف‌ی را می‌پیماید که دوره‌ی مداری یعنی حدود 1.05 سال است.

سودُئو و همکاران ش ضمناً حساب کرده‌اند این سیاه‌چاله‌ی دوتایی بیش از 40 میلیارد بار سنگین‌تر از خورشید است. این نتیجه با این سارگار است که 3C 66B یک کهکشان بیضوی ی غول‌آسا است، و از آن بر می‌آید این کهکشان از ادغام‌شدن دو کهکشان ساخته

شده است.

- [1] Hiroshi Sudou
- [2] Tohoku
- [3] Science **300** 1263
- [4] National Radio Astronomy Observatory